

ХОЛБААЛЫГ БОЛГАНДА...

«Ам, партияны кирип турары чаа уе-тада, коммунистерни болгаш партия негизини авердиге улам-на хой надбак масса-ларни партияга өредилгеге хаара тутарына кичириги коштайгы турган, ол амыктыг шыр-нынын дугайында онаа сагыш салыры чутуда» деп, партияны XXV съездинде эш Л. И. Брежнев чутаалаан.

Партияны бо чутуда негизден бистин районда начар куустаткы турары! Маңа чакен кылдыр «Тыма» совхозта политика, болгаш экономика өредилген чоруу турар байдалы сайгарып өрөдөлгө.

седи турар апарган. 1977 чылдың түдүкү бо: 290 тонна немелде деңиз алыр турган, 250 тонна аяк, паныш 101,7 хуу куустаткан. Бо чылдың февраль айда 17 тонна немелде деңиз алыр, а кварталда 30 тонна немелде деңиз алыр планын куустатканга буга чейин. Бо амык-де-рекке млыгыш ишек нар-дарчылары Д. Куулар бие С. Ондаров кирип келген улуу уулу. Олар бир хонукта-ла 600 грамм немелде деңиз аяк тур-дар. Ындыг чедипки-нери чедип алдырыга экономика өредилген сактары биче эвес болган

П о л и т и к т и г , экономика өредилге

Совхозтун партбюроу, дирекциялык политика, экономика өредилген чогуур депидега органи-застарынын айтырымы борага, техникумга чыгыш эвес удаа чутаалакын турган, 1977-78 өредилге чылдыда оңу өлгөн шуудаткан. Амгы үедө млада экономика өредилген би-лигилерни үш школа, ортуман аэропорт специалистерге организастан «Удур-туктуу куш-ажылы» деп курс, мажынар, нар-дарчылар ортузда аоо-өөредилге болгумери, политөредилген школа-лар, теориялык семина-рлар амылдап турар. Оларда хой-хой амыл-шыктыр, специалистер хаара тутуунга.

дэрини надарчылар чута-лап турар.

«Удуртуктуу куш-ажылы» деп курстун кичи-челери эи-не организа-стыг, бедик деңизде эрши турар. Оңу пронастан-дери — совхоз директору Б. Монгуш биле удуг эконо-мист Л. Айымы олар кичиле бургуу аяла-ла өзү барымдалап эртирип келбей, харын чаа чүд-дери дилеп, ханы өөрени-ринче, куш-ажылды шы-нарны улам бедилериче, хүлөнгөн акылдыга эа-харымдалап болурунча диннакчыларны кичи-чегей уландырып турар. Оңу уламдан теория-тыг билгилерни боттуг амылдырал-биле холбайры пронастандистерни бот-тарында, диннакчылар-ны-даа эки чачыны апар-ган.

Политчырымышынын бүтү школарында бирги чартык чыда диннакчы-лар СЭКП ТН-нч октябрь, декабрь (1977 ч.) Пелем-нарында, ССРЭ-нин Дээди Советини сессияларынын материалдарын, ССРЭ-нин чаа Конституцияны бол-гаш партия, чакыкты өк-ке-даа чутуда докумен-терин хандыр өрөнгө-нөр.

«Тыма» совхозтун удур-тууламы, партбюроу эконо-миктиг болгаш поли-тиктиг өредилген илей-дик деңизге база шы-нарны оон-даа мый бедил-дер сорулга-биле дэштиг хемчеглерни аң чорударын уламчылап турар. Ынча-гыш өредилге биле амы-дырал сырып холбоомук чүе болгалаа, ол чоруу оңу беш чылдың план-дыг даалгаларын болгаш социалистиг хүлөлгө-лөр-ни чедипкиниги куус-дирине эки саалдарыг, дуадыг болуу турары чута-лажок.

Малды семиярлар амы-рар чедө экономика өредилген коммунист Т. Ии эки организастан. Аяла кичиле эрши-даа, бо-даа чылдыг чакыш-даа катан улаулоон. Өредил-геде комсомолчу амылтар хаара тутуунга.

Малды тургууру амы-рар талам-биле совхоз-тун амылчыларынын ар-га-дурууга уладын, өвөлү чылдарда планыг оонаалдарын ажыр күү-

чөк шымчыкчылар — Оңу Күчүбуну дайындап өөрү-нөргө кыдыр. А чотум алыс мөү-шымары. Оңу чүдө оң амылгыга хамаарышпаган биле ар бис. Ам ол — «Сель-хозтехникум» Санаталда-да катчымышынында «Ишканалары» сласары. (Тран-спорты шимчединикин хөдө-дир бичи моторну механи-заторлар апти-ле мича дээр айык чоң).

«Машаар мичи үш-дөрт хонду чактан соода, хат-шуурган эрткин. Оларлар тур-жук, аалдар аразында удуг оруктар дуталган. Эркинчи «Аа оруу» колхозуну хонду-да малчыларына мичаар амык тракторист Оюну МТС чуртупан. Залчээр эки-Андрей Араваа. Чээрби ийн кодан, ий механазатор, дал-байлыг чыгыш трактор. А чо-руу-ла олар сен — экич та-рында удуг чоруу Удуг дээр сен — экич чоруу-ла олар. Ал-

Дөрт класс дооскан соода Чыргалады сумулуна тур-ган «Х Удуг хурал» МЧО-ниге алыгы тарар тарып-чоруу турда, аяла белеп турган бис. Ам ол чегге тургустун-ган Калинин атыг колхозтун үндөлекчи өредилген сангыта кирип, чаа амыл-чыларды организастан, хонду-турни аяла-ла керек болуу бис. Чээрби бар харын тур-ган. Исе чылда тракторга өрөш. МТС-де амылчы эгезде база-ла чаа бери-жер таварышпап. Техника дээрге мичан оң тарар та-рыны, мунар пат чакчылар-ны өрөг-дору эвес-ле бол-гай. Кызыкан чоруу. Бузуг амылчы мөү механазатору-ну бегге мергежилин ши-чедип алдырыга кол чүд болганы чутааган. Оон бөр-ле, Оюу Күчүбуну хондусу

Херээженер чевүлелдеринде АГИТКВАРТИРАЛАРГА ДАЯНГАШ...

Бистин совхозта чурттакчы чоңуну херээженерлерди орту-зунга масса-политиктиг кичи-дикте амылдын чорударына чүе — агитквартиралар боюн турар. Соогү чылдары олар-ны дамштыр амылды эдөй организастиг чорудуп, иде-кояктыган.

Ыландыг темалыг кеңе-дери, өскө-даа амылдыры агитквартираларга план бау-гарга эртирип турар. Чижээ, «Совет Конституция болгаш тыма херээженер» деп темалыг кеңеэ дыка солун эрикен. Аяла ол темага амылчы агитквартиралыг актасчыла депутат А. Кара-Сал помчалап. Херээженер чевүлелдин кичи-челери амылчы агитквартиралыг чорудуп, аттракционду, амыл-бүрү өвөлү аяла организа-стан.

«Аржаан» агитквартирага «Аржанаарга — амылдырал өскөндүр» деп темалыг кеңеэ база солун болган. Ол темага дэштиг школа директору К. Кычан кылган агиткварти-ралыг өрөгдөп темага

душтур дөриш, амыл-бүрү өкө-концертти организастан. Бо амылды утка-шымарыг эртирерилге херээженер чо-вүлелдин кичи-челери Е. Куу-лар, О. Ооржак олар» иде-кояктыган чоруксук. Ол мичан «Хана» агитквартира «Совет Эмалелин каматкыч» деп темалыг кеңеэни эки эртирген. «Аяла» агит-квартирага «Шажин-чүдөтө-нө» база утка-шымарыг болго. Оңу пенсионер Дар-иша Сайан-ооловча Саа-уудулган. Чылданнар де-ки-ни диндан, солун оюн-ар-ны ойнап холдоон.

Басте «Чечек» деп агит-квартиралыг амылдырал ма-талыг чүдөдөр база хой. «Күш-ажыл кичини хаас-таар» деп темалыг кеңеэни аяла эртирген. Кеңеэни кичи-челери «Биче сөгил-де» боттуну кичи» деп темалыг кеңеэни диндан, оңу-концертти керең. Ол-да темага кеңеэни «Уран» деп агитквартира база эртирген болгаш совхозтун мурнакчы хойжуу О. Күрес-ди, хоочун башкы И. Чамаш-оол-биле ужурашкан. Өскө-даа агитквартиралар утка-шымарыг кеңеэлерге организа-стан, кичи-челерге амылчы күчүлелдерин турар. Кеңеэ-лерде амылды, комкутта кол-фореншларын, диспуттарын, мурактаалар болгаш хоочун-нар-биле ужураштыларын эртиривезен.

Агитквартиралыг чурт-такчылары школа-биле бижик херээженер, школага болгаш суурга декурыйлаашкыны график баугар чоруду кел-ген. Уруг-ларынын өредил-ге, кичи-челеринче сагыш салбас, арага-дарылы ханды-во ий-чакыш иелери херээженер чевүлелге суга-ла-кыч, дэштиг хемчеглерни ап турар.

Бо бүгүнүгү түдөкү бисте херээженерлерди напти культура-массалыг амылдырал, кеңеэлерге киривезген дыка иде-кояктыган.

А. Кара-Сал, Д. Стал-оол, О. Чеченая, З. Ондар, Е. Куу-лар, М. Кертик, Б. Ооржак

Бо амык кичи «Шекээр» совхозта бызаа ажаачылап амылдап турар. Анык коммунист амылгыга кызыкан, хой-ничини. Оңу ажаап турар бызаларынын шуптузунуң деңги-ли шыырык.

ЧУРУНТА: район Советиниң депутаты Татьяна Саая.

М. ХОНОГ-ООЛДУҢ ФОТОЗУ.

БУДУРУЛГЕЖЕ ХААРА ТУТПУШАН

«Мурнакчы» совхозтун то-кудө херээженер чевүлел-дин чурттакчы чоңуну орту-зунга амыл иделейлген. Нартоомуну удуртууга-биле боттуну амылдын план бау-гар чорудуп келген. Чөвү-лел (диргазы амыл комму-нист Мария Хертек) херээ-женерни совхоз бугурул-гө-нө хараа тудар таламы-биле айтырыларын боттуну амылгыга бир кол ула-нышына болуурган. Оңу культура-массалыг амыл-биле холбайтырын, херээженер-ни амылдырал-чуртталганын культурамын бедилер ай-тырыларын кичи-челеринчө то-кунго тургускан.

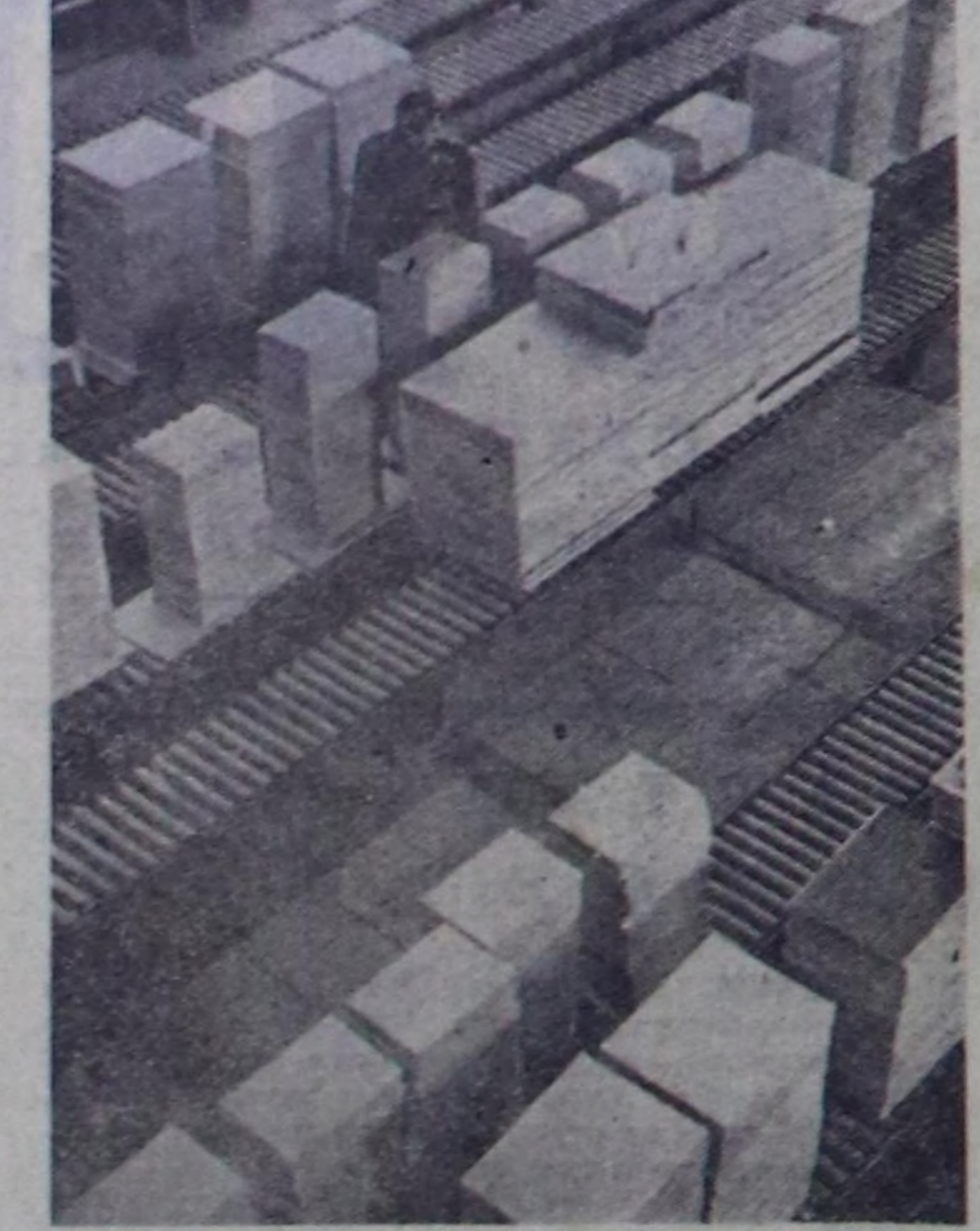
Бо амылдар чамдык посту түндөлдө берген. Амгы үедө совхозтун мал амылды-дала 63 херээженер дөнтаамал амылдап, 96 кичи санма-пиктен турар. Малды дүр-чагай иш амылдар дээр кодан бүгүдүзө олар удуг күш болуп турар. Ол ишкан тууду бригаданыда 47 херээ-женер дөнтаамал амылдап келген. Хону-өөдөргө сезон-нук амылдарда, уруллар ая-бан чеглерине, амылга бол-гаш өскө-даа колхозчелерде херээженер амылдарын тур-ар уластак чок. Олардан хо-ну амылчыны Х. Саая, кичи эмичин Т. Хертек, тууду амыл-чыны С. Мичина, башкы К. Салчак олар ишкан мур-накчы, хой-ничини херээженер чевүлел эвес.

Бистин чевүлел районуну херээженер чевүлелдериниң арамында социалистиг чарыш-на каш удаа тилекчи боттун дөмдөлдөткөн. Агитквартира-лар арамында социалистиг чарыштын организастан, оңу не-геделерин солун кылдыр амылдап кылган.

Херээженерниң болгаш чевүлелдин хуралдарына уруулар кичи-челериниң дуржулагамын солчун, уруу-ларын культурут амыл-чакыг өөредир, кичи-челер таламы-биле болгаш өскө-даа айты-рыларын чутаалакып турар. Өөреникчи урууларынын ки-чи-челерине ада-неңи олур-жуу турарын хынаар харым-салтамын кичини томуйлаш-ты. Шоола-биле харылдаа дөнта-амал апарган. Эртен чылды херээженер чевүлел херээ-женерни киривезген-биле бригадаларга, фермаларга, суурга 19 көнерти улаурун, темалыг 6 кеңеэни, 44 лек-ция, бөдөдөн организастан. Бо бүгүнүгү түдөкү бисте суур-да хой-ничиниң кичи-челери боттуну амылдырал, хой-ничини амы-лыга иде-коякты бичи турар.

С. КАРА-САЛ, «Мурнакчы» совхозтун те-те партия өгө органи-зациямың секретары.

ЧАА ПРОДУКЦИЯ

ССРЭ-НИҢ КАМГАЛАЛ МИНИСТРИНИҢ ДУЖААЛЫ

№ 29
1978 чылдың март 28
Москва хоорай Шериге албан эртирер дөнтаамал хуусазын эртирген шериг албаныларын ССРЭ-нин Чөсетиг Күштеринден 1978 чылдың май-июньда халаарыны дугайында болгаш шериге албан эртирери-биле хамаатыларын мелдирериниң дугайында.

«Бүгү-ничти шериг хууза-гезиниң дугайында» ССРЭ-ниң Хоойлууга дүштүр ду-жаарымын болса:

1. Шугу шериг албаны эр-тирер хуусаамы 1978 чылдың июль 1-ге чедир доостур шериг албаныларын Совет Ар-миянын, Шериг-Далай Фло-уду, кызыгар болгаш илтини шериглериниң хуузаларын курдамыра 1978 чылдың май-июньда халаар.

2. Бо дужааламын бирги чүдүзү баугар шериг алба-ныларын курдамыра халаа-ры-биле холбайтыр кеңеэ-риниң хүнүнө чедер 18 аяраан, кеңдиришкенде социалдык эрткин жок, а ол ишкан кеңдиришкенде социалдык хуузага чегин, кеңдиришкенде удуг пачыгы каматкыларын Совет Армияга, Шериг-Далай Фло-уду, кызыгар болгаш ил-тини шериглерге шериг ал-баны эртирери-биле кеңеэ-р.

3. Дужааламын бүгү рота-ларга, батальондарга, эскадрон-дар болгаш дорабылдерге чарлаар.

ССРЭ-ниң камгалал министри Совет Эмалелиниң Маршалы Д. УСТИНОВ.

Эстон ССР. Поссестия амыл чоңуздун плангаар кылдар комбинадында чаа продукцияны — лампазон планты бугуру үндө-лөрүн шимчедип алган. Туе-кай иленик-биле шыпты-ган ол планталарын ме-бель улаштуруде амылган турар.

Бо чылны 700 муң дор-бөчкүн метр ындаг план-таларын бугуру үндө-лөрүн төдөлөдөн.

ЧУРУНТА: планта бижар-чыны салбырында.

И. КУЗНЕЦОВТУҢ ФО-ТОЗУ.

(СЭТА-нын фотохроника-мы).

Ш И Н И Ң

МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ИЗИБИЛЕ

ХЕМЧЕГЛЕРНИ АЛГАН

Бо чылдың февраль 24-те «Шимши» корпорация-дан Х. Монгушту «Байда дүвренич» деп эгизик чүдү паратылган. «Барым» совхозтун Хөндөргө салбыры ала-нын оонаалдарын чык бур-дө куустаткан. Малды олар оңу азыр, чидер чоруу көвүдөп, совхозтун өлгөн, чидер малынын бар-ны 50 хуузу оң салбыран болган. Оң кол чыда-ла-ны импталашканына ба-гай бөдөлдөнгөндө, мал амылчына харымсалга чок иленикери киривезгенде, тускын өртемизиниң, салбыр эредилгениниң үр-гүдү солчун турарында, малдык отчөт-үдөүдү багай тургусканында деп, автор бижир.

Барым-Хөндө райкүсө-монуу келде амыл-аңыг бугуруде эредилген на-чылыгы С. Ильиничиниң биче дайышканы.

Алтырч бирик турар фактыларды бидаттылган Салбыр мал адырынын таламы-биле күрүс му-рун планынын сорулга-ны күрүсүн келген иш. Совхозтун дирекциясына болгаш млада парткомунуң эки салбыры чотуру кичи-челери салбаны илерен.

Амы үдө юдө эки-а-чыг эредилген болгаш түс чедө улауру. Баш-тыр организастанынын таламында ол салбыры кичи-челерни күшүлдөргө. Совхозтун техниктиг чөвү-лелге паратылган «Удуг сайтары, чута-лашкан. Салбыр эредил-гени Донган Шадитын оонашкан амылны негедө-гө дүштүр удурун, прөгүдүн турган дэш амылдан хөстаан, бичу бригадалык бригадиринде юдө амыл-аңыг тала-мы биче тускай өртемиз Хертек Эрес-өөлдү томуй-лаан.

Салбыр кыштагыла-нынын чедипкиниң эр-тирер дөш малчынар тургаларында мал чедип, сугу үргүдү чедирип тур-ар. Салбырны күжү кышык малын удуг, тургу-уу азырап эгезден, Салбыр мартын баштайгы чар-тынын түдөкү-биле тө-рүрү чүс хойлап 78 хуу-заларына камгалап алган. Чаш тоду четче азыр, малды олар чоруу болдурбас дөш малчынар шугуру амылдап турарлар.

А. ДЕМБЕРЬЕЛ, ЧУРУНТА: О. Д. Күчүлү.

А. МЕЛЬНИКОВТУҢ ФОТОЗУ.

